

REFERAT

Tema for møte	Faggruppe matrikkel
Dato	30.- 31. mai 2017
Til stede	Finn Ørnes (FØ), Britt Anne Bergfjord (BAB), Geir Ulf Johansen (GUJ), Astrid S. Øie (AØ), Jan Inge Torgersen (JIT), Margrete Myran (MM), Arne Nysveen (AN), Arnulf Haugland (AH), Lars Elsrud (LE), Anders Braaten (AB).
Gjester	Sak 18/17: Anders Fekjær, sak 19/17: Jan Olav Knutsen, sak 20/17: Wenche Rognås og Laila Sveen, sak 21/17: Carl-Fredrik Hilland og Knut Holter.
Referent	Anders Braaten
Kopi til	

Gjennomgang av referat fra forrige møte:

Til sak 2/17:

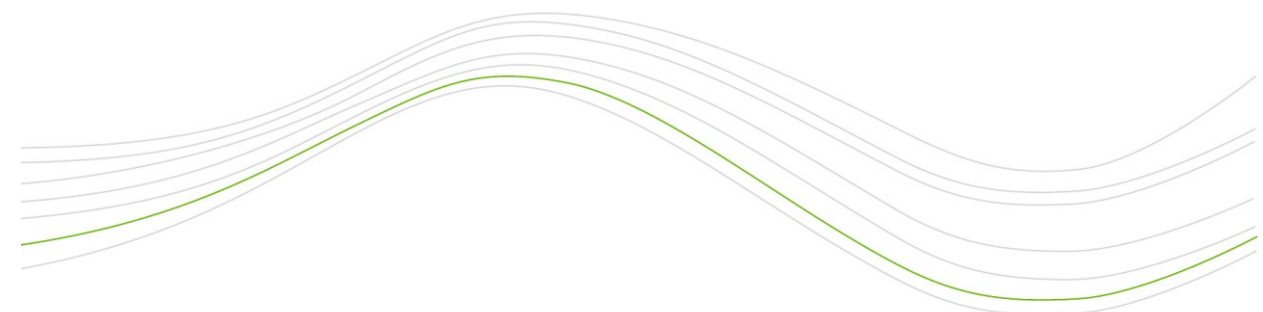
Kommunene hadde kommentarer knyttet til innføring av skjermingsverdige bygningstyper. Den informasjonen Kartverket har sendt ut har vært for generell. Det er ikke gitt mer spesifikk informasjon om hvilke felter i matrikkelen som blir berørt av endringen. Det er kommunene avhengige av da bla. eiendomsskatt beregnes basert på matrikkelen hver dag. Det har også vært uklart om søknader skal være på system- eller personnivå.

Tilbakemeldingen fra kommunene er at informasjon fra systemsiden burde vært vesentlig bedre og mer konkret.

Det meldes også tilbake at søknader knyttet til ordningen oppfattes ennå ikke å være ferdigbehandlet.

Konklusjon:

Dersom ordningen har skapt stor usikkerhet ute i kommunene bør Kartverket raskt vurdere om iverksetting kan utsettes. Det må i denne forbindelse sees

hen til at vi snart går inn i ferietid og at det vil bli ressursutfordringer både i kommunene og i Kartverket hvis det oppstår mange utfordringer.

Ansvarlig: Kartverket (***n.b.** her ble tilbakemelding om dette utformet i faggruppemøtet og oversendt fra møtet som innspill til aktuell enhet i Kartverket*)

Til sak 8/17:

JIT kommenterte at det er ønskelig med egen type for hybler. Det ble også pekt på at boenheter må sees i sammenheng med adressering og leilighetsnummer da dette genereres ut fra boenhet.

Konklusjon: Tillegg til sak 8/17 i faggruppemøtet 15. og 16. mars 2017

Sak 17/17 Velkommen, div. orienteringer

Lars E informerte litt generelt om Kartverkets pågående oppgaver samt nytt fra tilsynet. Det ble også orientert om Kartverkets prosjekt; BorderGo.

Lars E orienterte videre om tema som var til diskusjon i Nordisk matrikkelsjefmøte på Færøyene. Tema som var oppe til drøfting der var «marin cadastre», grenser i sjø/vassdrag og om grensepunktene skal være definert kun med koordinater.

Tema anleggseiendom; Kartverket bør søke å prioritere å få på plass en 3D-matrikkel som kan synliggjøre/presentere bla. anleggseiendom på en vesentlig bedre måte. Dette er det stort behov for, særlig i byene.

Konklusjon: Til orientering.

Sak 18/17 Div. om Kartverkets matrikkeltilsyn:

Anders Fekjær orienterte om tilsynet og de vurderinger som er gjort rundt evt. bruk av pålegg i denne forbindelse.

Fra og med 2017 gjennomføres det noen «reprisesilsyn», dvs. at 5 kommuner som har hatt tilsyn tidligere, trekkes ut for nytt tilsyn. Det er så langt i år gjennomført 2 av disse.

Erfaringen er at kommunene er stadig bedre forberedt når de får tilsyn. Man får også henvendelser fra kommuner som ønsker tilsyn.

Mange merknader går på dårlig samordning mellom PBL og matrikkellov. Kommunenes arbeid med sikkerhet (brukerhåndtering) blir også kontrollert.

Har kommunene mange matrikkelenheter med fiktive grenser (sirkeleiendommer) fra etter 1980 blir det gitt merknad om dette.

Bruk av pålegg:

Som følge av endringer i arbeidet med tilsyn så gjøres det et arbeid i Kartverket nå for å se på hvordan vi skal forholde oss til hjemmelen i matrikkelloven § 28 om pålegg. Vi diskuterte diverse temaer i den forbindelse i faggruppemøtet.

Her ble det i Kartverkets innledning til diskusjon vist til Ot.prp. nr. 97 (2005-2006). Et varsel om pålegg krever oppfølging og dialog. Dersom et statlig tilsyn varsler pålegg er dette like autorativt som en uttalelse fra ombudsmannen.

Kartverket må i denne sammenheng ta hensyn til at kommunene skal behandles likt. F.eks. i forhold til MUF, hvordan «beregne» slik at vi håndterer likt kommuner som har få oppmålingsforretninger i året og kommuner som har mange oppmålingsforretninger i året?

Hvilke avvik skal kvalifiserer for pålegg?

Sakene mangler protokoll?, manglende varsling av parter?, manglende avtale om grensejustering?

Fylkesmannen sier at det skal varsles pålegg hvor tilsynet avdekker «grove» forhold. Dvs. viktige hensyn tilsidesettes.

Til drøfting:

Hva bør være Kartverkets skranke for når pålegg skal vurderes og hvordan bør dialogen i en slik prosess være?

I forhold til MUF:

GUJ: Bør tilsynet vurdere å spørre om kommunene kan søke bistand hos nabokommuner dersom de ikke selv klarer å avvikle restansene?

BAB: Mange kommuner har allerede et velfungerende samarbeid, men det finnes ingen samlet over hvilke kommuner som samarbeider. Det kan være en mulighet å opplyse aktuelle kommuner om slike samarbeidskonstellasjoner.

JIT: Kartverket bør følge opp slike saker i dialogmøter med kommunene.

Andre saker av alvorlig grad:

- Saker som er ført som fullført i matrikkelen, men som rent faktisk ikke er det (bør det her gis pålegg om det avdekkes 1 slik sak i en kommune?)
- Manglende avtaler om grensejustering.
- Dokumentene i kommunens arkiv er mangelfulle eller fraværende.
- Hva med kontroll med vegvesensaker og jordskiftesaker?

AØ:

- Savner at matrikkelen inneholder protokollen som jo er grunnlaget for å opprette en ny matrikkelenhet.
- Sirkeleieidommer oppstod med matrikkelen. Det blir derfor feil dersom Kartverket gir avvik på omfanget av dette. Her bør man i stedet samarbeide for å kvalitetsheve matrikkelen.

AN:

- Det er viktig å fokusere på kvaliteten i matrikkelen. Da er det viktigere å fokusere på fullstendighet (dvs. matrikkelenheter må ha min. representasjonspunkt i kartet) enn kvaliteten på grensene.

LE:

- Hva gjelder sirkeleiendommer må dette nyanseres. Eiendommer opprettet før 1980 bør/kan det ikke gis avvik på. Eiendommer opprettet etter 1980 kan det være mer aktuelt for.

JIT:

- Kan Tilsynet fange opp utvikling i kommunene tidligere? Det er en utfordring at dokumentasjonen ligger spredt rundt i kommunene. Denne burde vært digitalisert og samlet i matrikkelen.

AØ:

- I Trondheim kommune ligger all saksbehandling knyttet til matrikulære saker åpent tilgjengelig på nett. Utviklingen bør gå i denne retningen også for matrikkelen.

Konklusjon:

Til orientering.

Alle møtedeltakerne var enige om at bestemmelsene knyttet til oppfølging av MUF må håndheves strengt av Kartverket.

Sak 19/17 Orientering om e-tinglysing og konsesjon i matrikkelen

Jan Olav Knutsen orienterte om elektronisk tinglysing.

Det har tatt tid å få inn skjøter elektronisk fordi kjøpere/selgere må «oppdras» til å godkjenne/signere elektronisk og dette tar tid.

Produksjonssettingen har vært en suksess, det har vært svært få/ingen store problemer. Utfordringen har snarere vært endrede arbeidsrutiner internt i Kartverket.

Elektronisk tinglysing – matrikkelen:

- I første fase; meldinger uten vedlegg; 3 brukstilfeller;
  - ny grunneiendom ved fradeling,
  - ny grunneiendom fra festegrunn og
  - sammenslåing.
- To nye brukstilfeller er under utvikling:
  - Omnummerere matrikkelenhet
  - Opprett ny festegrunn
- 124 kommuner har allerede tatt i bruk tjenesten.
- Konsesjonsforhold føres i matrikkelen etter pålegg fra KMD av kommunene.
- Informerte litt overordnet om OU-prosessen knyttet til Eiendomsdivisjonen

Samspill kommune- og fylkesendringer;

- Automatisk endring i grunnboken.
- Dokument og sakreferanse uten knr.
- Kartverket koordinerer testing:
  - Testing fra 15.8.

Ny grunnboksutskrift slår sammen pengeheftelser og servitutter for å unngå at brukerne kun forholder seg til kun en av delene.

Kommende endringer i Elida er i stor grad internt rettet for å forenkle manuelt arbeid, bla. må det på plass ny løsning for scanning av panteboka innen 1.7.2017.

Kommentarer/innspill til orienteringen:

JIT:

- Landmålerne er veldig fornøyde med elektronisk tinglysning av melding til tinglysning. De kan raskt arbeide videre med pågående saker og slutføre disse uten ventetid.
- Hva gjelder ny grunnboksutskrift er det ønskelig å få oppføringene sortert på annet enn dato.

AN:

- Nois-klienten har ikke utviklet funksjonalitet rundt dette enda, men det kommer.
- Hva gjelder grunnboksutskriften; det er sterkt ønskelig å kunne sortere utskriften på en slik måte at man enklere kan se hvilke forhold som er relevante å forholde seg til i forbindelse med matrikkelarbeid.

AØ:

- Savner dialog mellom stat og kommune i forhold til hvordan konsesjonsmodulen er utviklet.
- Det burde være tettere knytning mellom kommunale saksreferanser og matrikkel.
- Definisjonen av bebygd/ubebygd er ulik etter hhv. konsesjonslov og matrikkellov. Dette skaper utfordringer for kommunene og må derfor sees nærmere på.
- De som er godkjent for å føre konsesjon i matrikkelen får ikke tilgang til grunnboksutskriften. Denne må tilgjengeliggjøres de som har fått denne rollen. Innsynsbrukere har slik tilgang i dag.

LE:

- Systemsikkerhet blir stadig viktigere og Kartverket gjør flere tiltak for å beskytte de nasjonale registrene.

Jan Olav:

- Erfaringer fra Danmark tilsier at jo mer tilgjengelig dataene blir jo større er risikoen for svindel.

AØ:

- Viser til h.r.dom(?) 2016/726: media har full tilgang til alle data i matrikkelen. Dette er et stort paradoks i forhold til hvor strenge kommunene må være mht. skjermede opplysninger.

Konklusjon: Til orientering.

Sak 20/17 Erfaringer fra div kontroller i forbindelse med kommune- og regionreformen

JIT presenterte utfordringer knyttet til å lukke avvikene mellom matrikkel og grunnbok.

Eiendommer som er utgått i matrikkelen og skal slettes i grunnbok: kommunen sender erklæring til tinglysingen sammen med relevant dokumentasjon. Tinglysingen har definert hvilken dokumentasjon som kreves for at disse matrikkelenheterne kan slettes.

Wenche Rognås:

- Kartverket utarbeider nå rutiner for hvordan disse avvikslistene skal håndteres ensartet fra statens side. Disse er på intern godkjenningrunde i Kartverket pr nå.

AØ tok opp forholdet knyttet til tinglysningsstatus på sammenslåinger (dette er en rapport som ligger i matrikkelklienten, ikke en rapport som må gjøres i forbindelse med kommunesammenslåing). Mange sammenslåinger har fortsatt status «Sendt tinglysing» selv om disse er tinglyst. Trondheim kommune har ført disse slik Kartverket har gitt instruks om. Likevel er ikke status endret automatisk, kommunen har mottatt nye feillister med anmodning om å rette manuelt. Disse feilene bør Kartverket sørge for at blir rettet maskinelt.

Wenche Rognås: Disse avvikslistene burde ikke vært sendt ut da Trondheim kommune ikke er i noen sammenslåingsprosess i denne omgang. Det er ikke behov for å gjøre disse rettingene i forbindelse med fylkessammenslåingsprosessen.

Laila Sveen: Kartverket har ikke gjort maskinelle rettinger på denne statusen for forhold som i sin tid måtte endres manuelt av kommunene etter tinglysing. Det foreligger p.t. ingen planer om å rette dette.

JIT: Vil man ha kapasitet til å foreta alle disse rettingene manuelt i Kartverket og kommunene når hovedtyngden av kommunesammenslåinger kommer. Nei; her må det foretas maskinelle rettinger.

Laila Sveen: Det er ikke mulig å kjøre slike maskinelle rettinger fordi systemene ikke klarer å identifisere hvilke forretninger som skal ha endret tinglysningsstatus.

LE: Det er mulig Kartverket har sendt ut feillister som ikke burde vært sendt ut (til kommuner som ikke har nært forestående kommunesammenslåing).

Laila Sveen: Denne feillisten er ikke en «må»-liste og ble laget for den forrige versjonen av kommunesammenslåingsprogrammet.

AØ: Dersom listene ikke er viktige vil ikke kommunen prioritere dette.

Laila Sveen: Kommuner som enten står foran en kommunesammenslåing eller berøres av en fylkessammenslåing må påse at det er tatt ut melding til tinglysing for forholdet før det årsskiftet sammenslåingen trer i kraft. Tas den ut etter årsskiftet vil den ikke kunne tinglyses.

LE: Hvordan håndteres konsesjonssaker gjennom en kommune- og regionreformprosessen (det at en eiendom kan skifte nummer og kommune i mens konsesjonsprosessen pågår)?

Laila Sveen: Dette arbeides det med å finne mulige løsninger på.

Wenche Rognås: Kartverket ligger godt an i forhold til sammenslåingene som skjer ved årsskiftet 2017/2018. Retting av avvik matrikkel – grunnbok er godt i gang og over halvparten av avvikene er allerede avviklet. Marty-systemet er utviklet og testingen av dette er nå godt i gang. Nye gårdsnummerserier for de berørte kommunene er allerede på plass. Adresseringsarbeidet i disse kommunene er også godt i gang.

LE: Kommunereformen og det gode arbeidet i det prosjektet som pågikk 2015 - 2017. Og nå det gode arbeidet som pågår i kommune- og regionreformprosjektene fra 2017 har bla. medført at matrikkelen har blitt svært godt kjent i vide kretser og også opp på høyeste nivå. Dette har gitt matrikkelen god omtale og det blir større forståelse for viktigheten av matrikkelen. Wenche Rognås er prosjektleder for arbeidet med matrikkelen i forbindelse med disse reformene fra 2017, mens Bernt Audun Strømsli er prosjektleder for Kartverkets arbeid mot bla. eksterne systemeiere fra 2017.

Kartverkets kanskje viktigste budskap knyttet til kommune- og regionreformene er at alle disse systemendringene må gjøres kjent til topps i kommunene slik at arbeidet blir prioritert. Dette må ikke begrenses til en oppgave for geodatamiljøet i kommunen.

Kommunene bør benytte kommune- og regionreformene til å ta det digitale steget fullt ut, ikke bare gjøre de nødvendige endringer for å kunne slås sammen.

JIT: Deltok på et informasjonsmøte om kommunereformen i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. De understreket at dette også er en digitaliseringsreform. Det er derfor viktig at kommunene tar dette på alvor og bla. går over til digitale arkivløsninger. Det ble også sagt at kommunene burde sette i gang disse prosessene snarest mulig, ikke vente på sammenslåingen. Det har man ikke tid til.

AH: Kjenner til at en kommune legger til grunn en plan som strekker seg 3-4 år etter sammenslåingstidspunktet for nettopp å ta ut de effekter digitalisering vil gi.

Konklusjon: Til orientering.

Sak 23/17 Gjennomgang av saker i JIRA:

Matrikkelenhetsdelen:

Carl-Fredrik Hilland orienterte om innhold og omfang av uløste JIRA-saker (ønsker om systemendringer i Kartverkets matrikkelklient).

LE: Bakgrunnen for at Kartverket presenterer disse sakene er at Faggruppa skal kunne komme med innspill til de fagansvarlige inn i prioriteringsmøtet for hvilke saker som faktisk blir prioritert til neste versjon det skal prioriteres for.

JIT: Faggruppa har anledning til å bistå Kartverket med å vurdere saker, særlig saker som ikke er relevante å prioritere videre.

AN: Har meldt inn et par større saker; ønsker bla. en opprinnelsesmerking på grenser og visning av punktfeste bør presenteres på en bedre måte.

JIT har gjort en vurdering av sakene ut fra et kommunalt synspunkt. Han peker på at bla. følgende saker bør prioriteres:

Fagsakene(prioritering): 1010, 1175, 1209 (1), 1507 (2), 1645 (3), 1647(2), 1676(1), 1677(1), 1679(2), 1738(1), 1761(1), 886(3), 895/2), 904(2), 946(1).

Geir Ulf Johansen: Fag 548 (aktuell eier på tinglyste eiendommer)

Kommunene ønsker at denne informasjonen ikke endres ved eierskifte.

LE: Dette temaet er bla. drøftet i knyttet til forskriftsarbeidet i sin tid, og det ble da pekt på at ordningen med kontaktperson ikke må føre til at publikum velger å ikke tinglyse hjemmelsoverganger.

JIT vil formidle kommunens oversikt til Kartverket.

Kan Kartverket sende over alle JIRA-sakene til faggruppa? Kartverket vil vurdere dette.

Kan faggruppa få tilgang til JIRA for å følge sakene, bidra med faglig kunnskap i enkeltsaker.

AØ: Difi arbeider også med å etablere et kunderegister. Det må avklares hvilket register som skal benyttes som master for disse opplysningene. Matrikkelen må være master, men da må opplysningene være anvendelige. Kan det opprettes nye roller som ivaretar dette hensynet? Kommunene får mange tilbakemeldinger dersom opplysningene er feil.

LE: Kartverket vil vurdere å opprette et eget prosjekttrom hvor kommunene gis tilgang slik at oversikter over jira-lister kan legges ut i excel-format. Det legges inn en egen kolonne for hvert medlem med forklaring på hvordan de skal

vurdere/prioritere saker. Dette bør opprettes før sommerferien og jira-listene legges ut.

BAB: Bør vi i tillegg ha en oversikt over hvor mange fagsaker som faktisk er utviklet de senere årene?

LE: Noe av bakgrunnen for den OU-prosessen som nå er i gang i eiendomsdivisjonen er ytterligere å løfte prioriteringen av matrikkelen. Det er derfor viktig at det utvikles gode verktøy for å bruke KVs ressurser best mulig fremover. I denne forbindelse må det også bygges opp kompetanse på spesifisering av de saker som faktisk blir prioritert. Kartverkets neste prioriteringsmøte er i august. Dersom kommunene i forkant av dette har meldt inn sine prioriteringer vil disse være med som et beslutningsgrunnlag i dette møtet.

Bygningsdelen:

Knut Holter: orienterte om fagsakene på bygning.

Konklusjon: Kartverket vurderer å etablere et prosjektrum hvor medlemmene av faggruppen gis tilgang til JIRA-sakene.

Ansvarlig: Kartverket.

Presentasjon av kvalitetsindikatorerne pr mai:

Konklusjon: Hva gjelder matrikkelenhet fremkom det et ønske om at også antall matrikkelenheter uten teig må presenteres. I tillegg bør tallene for matrikkelenheter med fiktive grenser brytes ned på etableringsdato, dvs. at det bør fokuseres spesielt på matrikkelenheter etablert etter 1980 (disse har sannsynligvis målebrev i lokalt nett).

Ansvarlig: Kartverket

Sak 22/17:

Gjennomgang av ikke-avsluttede saker fra tidligere møter:

3/16:

Ønske om åpent areal.

Kartverket har hatt møte med Standard Norge om bla. dette. Standard Norge vil revidere bygningstypestandarder på bakgrunn av uheldig gjenbruk av bygningstypenummer i den gjeldende standarden. Kartverket er ikke kjent med at dette arbeidet er igangsatt.

4/16:

Tiltakshaver ut av matrikkelen.

SSB bruker ikke denne informasjonen.

Forbedrede avvikslister fra SSB

Kartverket vil forsøke å bidra til, sammen med SSB, å få på plass bedre lister.

4/16:

Bygninger uten søknadsplikt, forbedret løsning fra KV?
Her er det så vidt Kartverket kjenner til ikke noe nytt.

8/16:

KVs hjemmel for å kreve div informasjon til matrikkelen som del av byggesaksbehandlingen.
Her er det ikke kommet til noen avklaring enda. Men KV minner om at kommunen som lokal matrikkelmyndighet skal registrere denne informasjonen, og at kommunen dermed må kunne benytte matrikkelloven som hjemmel til å kreve å få informasjonen. Se f.eks. §§25 og 27 med merknader. Flere kommuner melder tilbake at de får informasjonen når de har begynt å kreve dette.

4/16:

Skal KV avslutte produksjon og utsendelse av adressemerker?
Dette forholdet er ennå ikke avklart. KV vil fortsette produksjonen inntil forholdet er avklart.

AØ: I utgangspunktet bør dette ansvaret/plikten ligge til eier på samme måte som eier av enebolig plikter å skilte husnummer. Kommunene bør derfor bli flinkere til å fatte entydige adressevedtak som også omfatter boenhetsnummer samt informere om eiers plikt til å skilte.

Følgende saker ble ikke behandlet:

- Deler av 19/17
- Deler av 22/17

Neste møte:

Tidspunkt:

Det kom opp ønske om å flytte neste møte med en dag; fra 15-16. november til 16. – 17. november.

Tema:

LE foreslår at en av dagene settes av til å «følge» en matrikkelsak fra a til å, dvs. fra plan, byggesak og matrikkel/oppmålingsforretning for å avdekke muligheter for å forenkle saksflyten til matrikkelen bl.a. som følge av digital saksflyt.

Kartverket har ikke vært direkte involvert i e-byggesaksprosessen men har gitt høringsuttalelse til sjekklister. Har kommentert at også §20-1 første ledd bokstav m-saker må hensyntas.

AØ: Trondheim kommune er pilot-kommune i e-byggesaksprosessen, men opplever at kommunenes behov og ønsker i liten grad hensyntas. Nå blir det imidlertid utviklet løsning for Trondheim som også hensyntar matrikulære saker (bokstav m-saker).

Deltakerne var enige om at det i neste møte legges opp til et slikt program.

Foilsett:

Til sakene 17, 21 og 22/17: Lars Elsrud: Div

Til sak 18/17: Anders Fekjær: Tilsyn

Til sak 19/17: Jan Olav Knutsen: Elektronisk tinglysing

Til sak 20/17: Jan Inge Torgersen: Behandling av avvikslister matrikkel – grunnbok

Til sak 22/17: Anders Braaten: kvalitetsindikatorer – utvikling.